

Rada Gminy Spytkowice

Wpłynęło dnia 08.03.2026 r.

ps. 2019

- projekt

zatwierdzony przez Bywalski'

**UCHWAŁA/...../26
RADY GMINY SPYTKOWICE**

z dnia marca 2026 roku

w sprawie: **przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Spytkowice na lata 2026 - 2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.)

Rada Gminy Spytkowice u c h w a l a, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Spytkowice na lata 2026 - 2028, stanowiący **załącznik nr 1** do niniejszej uchwały.

§ 2

Celem Programu jest tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodzin, w szczególności rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, oraz zapobieganie sytuacjom kryzysowym prowadzącym do umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Spytkowice.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Sporządził:

A. Michałek - Śmieszkowicz

11.03.2026

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny.

Celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026 – 2028 jest wzmocnienie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Program stanowi element lokalnej polityki społecznej i jest spójny z obowiązującymi dokumentami strategicznymi gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Potrzeba opracowania i wdrożenia Programu wynika z diagnozy sytuacji społecznej na terenie gminy, w szczególności z analizy problemów takich jak: bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz inne czynniki osłabiające prawidłowe funkcjonowanie rodziny. Program zakłada podejmowanie działań profilaktycznych, wspierających oraz interwencyjnych, realizowanych we współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Realizacja Programu przyczyni się do:

- zwiększenia dostępności wsparcia dla rodzin przeżywających trudności,
- poprawy kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców,
- wzmocnienia współpracy międzyinstytucjonalnej,
- ograniczenia liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej,
- budowania zintegrowanego systemu wsparcia rodziny w środowisku lokalnym.

Podjęcie niniejszej uchwały jest zatem zasadne i wynika z obowiązku ustawowego oraz potrzeby prowadzenia spójnej, długofalowej polityki prorodzinnej na terenie gminy.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028

I. Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny stanowi krótkoterminowy, ogólny plan działań mających na celu wsparcie rodzin przeżywających trudności w wychowywaniu dzieci i sprawowaniu nad nimi opieki oraz przywrócenie zdolności do prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy występujące w społeczności lokalnej w obszarze funkcjonowania rodziny na terenie gminy Spytkowice.

Obowiązek opracowania i realizacji gminnych programów wspierania rodziny wynika z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym do zadań własnych gminy należy przygotowanie i wdrażanie trzyletnich programów w tym zakresie.

Współcześnie dominującą formą życia rodzinnego pozostaje rodzina nuklearna, jednak obserwuje się wzrost liczby alternatywnych form życia rodzinnego, w tym związków kohabitacyjnych. Zjawiskom tym niejednokrotnie towarzyszą trudności w pełnieniu ról rodzinnych, wynikające m.in. z osłabienia więzi oraz poczucia odpowiedzialności za innych członków rodziny. Dzieci wychowujące się w środowisku, w którym podstawowe potrzeby nie są w pełni zaspokajane, mogą przejawiać postawy bierne lub agresywne, poczucie krzywdy oraz nadmierne obciążenie odpowiedzialnością za funkcjonowanie rodziny. Osłabienie rodziny – zarówno w sferze materialno-bytowej, jak i emocjonalno-relacyjnej – wymaga podejmowania skoordynowanych działań ze strony społeczności lokalnej, instytucji publicznych oraz samorządu terytorialnego. Zasadne jest zatem tworzenie i realizacja programów wspierających rodzinę, opartych na diagnozie lokalnych potrzeb. Podejmowane działania powinny być spójne, kompleksowe i dostosowane do indywidualnej sytuacji dziecka oraz jego rodziny. Jedynie całościowe i interdyscyplinarne podejście umożliwi skuteczne wsparcie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym funkcjonowaniu społecznym oraz wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych.

II. Podstawa prawna

Program Wspierania Rodziny w Gminie Spytkowice na lata 2026–2028 opracowano na podstawie obowiązujących przepisów prawa oraz dokumentów strategicznych o znaczeniu lokalnym, w szczególności:

1. art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.)
2. art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.),
3. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.),
4. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Spytkowice.

III. Diagnoza sytuacji rodzin

Na terenie Gminy Spytkowice jednostką realizującą zadania z zakresu wspierania rodziny oraz pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który koordynuje lokalny system wsparcia rodzin przeżywających trudności. Ośrodek współpracuje w tym zakresie

z placówkami oświatowymi, jednostkami ochrony zdrowia, Policją, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Diagnoza sytuacji rodzin w gminie została opracowana na podstawie:

- danych statystycznych i sprawozdawczości Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Spytkowicach,
- informacji przekazanych przez placówki oświatowe,
- analizy problemów zgłaszanych w pracy socjalnej,
- doświadczeń zawodowych pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny rodziny,
- danych instytucji współpracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom.

Tabela 1. Liczba osób objętych pomocą społeczną

Rok	2023	2024	2025
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	208	235	181
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	510	610	441

Jak wynika z powyższej tabeli liczba osób objętych pomocą społeczną w latach 2023 - 2025 ma tendencję spadkową. W 2025 r. liczba osób korzystających z pomocy spadła o 69 osób w porównaniu do roku 2023 i aż o 169 osób w porównaniu z rokiem 2024. Ma to związek z prowadzoną w środowisku pracą socjalną, która ma na celu przywracanie zdolności Mieszkańców Gminy do samodzielnego funkcjonowania.

Analiza zgromadzonych informacji wskazuje, że w rodzinach zamieszkujących teren Gminy Spytkowice występują zróżnicowane problemy o charakterze społecznym, ekonomicznym i opiekuńczo-wychowawczym. Najczęściej identyfikowane trudności zawarte zostały w tabeli nr 2:

Tabela nr 2. Powody udzielenia pomocy i wsparcia

Występujący problem	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
	w 2023 r.	w 2024 r.	w 2025r.
bezradność w sprawach opiekuńczo.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	14	18	11
ubóstwo oraz trudna sytuacja materialno-bytowa rodzin	63	54	42

bezrobocie i bierność zawodowa,	23	9	18
uzależnienia (w szczególności od alkoholu),	10	8	6
przemoc domowa	4	1	0
długotrwała lub ciężka choroba	103	101	110
niepełnosprawność	63	67	72

Analiza danych z lat 2023–2025 (Tabela 2) wskazuje, że głównymi przyczynami udzielania wsparcia rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Spytkowicach były długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność członków rodziny. W pierwszej piątce najczęściej występujących powodów znalazły się również ubóstwo, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Zjawisko bezradności w prowadzeniu domu i wychowywaniu dzieci powinno stanowić jeden z priorytetów działań programu, gdyż odzwierciedla brak możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb socjalno-bytowych oraz emocjonalnych dzieci. Trudna sytuacja życiowa rodzin ma bezpośredni wpływ na ich codzienne funkcjonowanie i wymaga wsparcia na różnych etapach życia. Skuteczna pomoc może być zapewniona jedynie dzięki współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji działających na rzecz wsparcia rodzin i dzieci. System wsparcia w gminie powinien obejmować szeroki wachlarz działań, umożliwiających dostosowanie pomocy do rodzaju problemu i potrzeb konkretnej rodziny, przy czym kluczową rolę pełnią pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny.

W grupie rodzin korzystających z pomocy istotnym czynnikiem kryzysu były także problemy związane z uzależnieniem od alkoholu oraz występowaniem przemocy domowej. Choć liczba takich rodzin jest stosunkowo niewielka w skali gminy, problem ten jest traktowany priorytetowo, ponieważ dotyczy szczególnie wrażliwej grupy – dzieci. Pomoc w takich sytuacjach obejmuje nie tylko wsparcie finansowe, lecz przede wszystkim świadczenia niefinansowe, takie jak praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, interwencje kryzysowe, dożywianie w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz asystenturę rodziny. Świadczenia niefinansowe stanowią fundament lokalnego systemu wsparcia rodzin.

Na terenie gminy Spytkowice funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który tworzy grupa specjalistów współpracujących ze sobą, łącząc kompetencje, doświadczenie i zasoby instytucji, które reprezentują. Działania

Zespołu skierowane są do rodzin w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą domową i mają na celu rozwiązywanie konkretnych problemów w środowisku rodzinnym. Zespół zajmuje się diagnozą problemów, podnoszeniem świadomości członków rodziny na temat przemocy, wspieraniem rodziców w doborze odpowiednich metod wychowawczych oraz podejmowaniem działań w środowisku rodzinnym, mających na celu przeciwdziałanie przemocy. Prowadzi również działania informacyjno-profilaktyczne, rozpowszechniając wiedzę o instytucjach, specjalistach i możliwościach uzyskania pomocy. Kluczowym elementem funkcjonowania Zespołu jest koordynacja współpracy specjalistów z różnych instytucji, aby zapewnić kompleksowe i skuteczne reagowanie na przypadki przemocy.

Tabela 3. Zjawisko przemocy w rodzinie w latach 2023 – 2025.

Rok	2023	2024	2025
Liczba procedur Niebieskie karty	19	29	23

Tabela nr 3 przedstawia liczbę Niebieskich Kart wystawionych w latach 2023–2025. W tym okresie najmniej procedur uruchomionych było w 2023 r.- 19, natomiast liczba Niebieskich Kart z 29 w 2024 roku spadła do 23 w 2025 roku, co wskazuje na efektywność ale również i konieczność dalszego wzmacniania działań interwencyjnych i profilaktycznych skierowanych do rodzin zagrożonych przemocą.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje wsparcie rodzin również poprzez pracę socjalną prowadzoną przez czterech pracowników socjalnych oraz wsparcie 2 asystentów rodziny. Praca asystenta koncentruje się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których są dzieci. Celem asystentury jest podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziny, w tym umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego oraz radzenia sobie z codziennymi problemami. Charakterystyczną cechą pracy asystenta jest indywidualizacja wsparcia, dostosowanie działań do konkretnych potrzeb rodziny oraz oferowanie pomocy dobrowolnej, za zgodą rodziny.

Tabela 4. Liczba rodzin objętych asystenturą.

Rok	2023	2024	2025
Liczba rodzin	14	18	11

Tabela 4 przedstawia liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2023–2025. W tym okresie z pomocy skorzystało 14 rodzin w 2023 roku, 18 rodzin w 2024 roku oraz 11 rodzin w 2025 roku, co świadczy o utrzymującym się zapotrzebowaniu na indywidualne wsparcie rodzin.

Pomimo szerokiej oferty wsparcia, w sytuacjach wyjątkowych, po wyczerpaniu wszystkich dostępnych form pomocy oraz z uwagi na dobro dziecka, dzieci z terenu gminy Spytkowice są kierowane do pieczy zastępczej. Gmina współfinansuje ich pobyt zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela 5. Liczba dzieci pozostających w pieczy zastępczej na terenie gminy Spytkowice oraz odpłatność za pobyt.

Rok	2023	2024	2025
Liczba dzieci pozostających w pieczy zastępczej	3	7	5
	20.439,65 zł	22.690,01 zł	24.587,26 zł

Tabela 5 przedstawia liczbę dzieci w pieczy zastępczej oraz wysokość odpłatności za ich pobyt w latach 2023–2025. Liczba dzieci wzrosła z 3 w 2023 roku do 7 w 2024 roku.

Występowanie wskazanych problemów często ma charakter współwystępujący i wieloczynnikowy, co powoduje narastanie dysfunkcji w funkcjonowaniu rodziny oraz zwiększa ryzyko zagrożenia dobra dziecka. Szczególnie niekorzystnym zjawiskiem jest kumulacja problemów ekonomicznych i wychowawczych, która może prowadzić do marginalizacji społecznej rodzin oraz konieczności podejmowania działań interwencyjnych.

Rodziny przeżywające trudności wymagają wsparcia o charakterze kompleksowym i długofalowym, obejmującego zarówno pomoc materialną, jak i oddziaływania edukacyjne, terapeutyczne oraz środowiskowe. Kluczowe znaczenie ma wczesna identyfikacja problemów oraz praca z rodziną w jej środowisku naturalnym, w szczególności poprzez działania pracownika socjalnego i asystenta rodziny.

Przeprowadzona diagnoza potwierdza zasadność realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Spytkowice na lata 2026–2028 oraz podejmowania skoordynowanych działań instytucji lokalnych na rzecz wzmacniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin i zapewnienia właściwych warunków rozwoju dzieci.

IV. Analiza SWOT Programu Wspierania Rodziny w Gminie Spytkowice

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Spytkowicach realizującego zadania z zakresu wspierania rodziny, • zatrudnienie asystentów rodziny umożliwiających bezpośrednią, środowiskową pracę z rodzinami przeżywającymi trudności, • zatrudnienie pracowników socjalnych realizujących pracę socjalną, wsparcie oraz działania interwencyjne, • doświadczenie i kompetencje kadry GOPS w pracy z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, • współpraca GOPS z placówkami oświatowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, • funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • dobra znajomość środowiska lokalnego oraz potrzeb mieszkańców przez służby społeczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczone zasoby kadrowe w stosunku do rosnącej liczby rodzin wymagających wsparcia, • wzrost obciążenia pracą asystentów rodziny i pracowników socjalnych przy niezmiennym poziomie zatrudnienia, • ograniczona dostępność specjalistycznego wsparcia (psycholog, terapeuta, specjalista terapii uzależnień) na poziomie lokalnym, • czasochłonność i długofalowy charakter pracy z rodziną, utrudniający objęcie wsparciem wszystkich potrzebujących, • trudności w systematycznym monitorowaniu i ocenie długoterminowych efektów pracy z rodzinami.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym z programów rządowych i funduszy wspierających rodzinę, 	<ul style="list-style-type: none"> • pogarszająca się sytuacja materialna części rodzin oraz ryzyko ubóstwa, • utrzymywanie się problemów uzależnień i przemocy w rodzinie,

<ul style="list-style-type: none"> • rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej, • wzrost świadomości rodziców w zakresie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych i potrzeb rozwojowych dzieci, • rozwój działań profilaktycznych i edukacyjnych w szkołach i przedszkolach, • możliwość ograniczenia liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej poprzez wczesne i kompleksowe wsparcie rodziny, • wzrost znaczenia pracy środowiskowej i podejścia interdyscyplinarnego w systemie wspierania rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczone możliwości finansowe gminy w zakresie rozwoju usług społecznych, • rosnące obciążenia administracyjne pracowników GOPS ograniczające czas pracy środowiskowej, • niewystarczająca dostępność specjalistycznych usług wsparcia i placówek pomocowych w najbliższym otoczeniu, • ryzyko wypalenia zawodowego kadry pracującej z rodzinami przeżywającymi trudności.
---	--

V. Cel główny

Celem głównym Programu Wspierania Rodziny w Gminie Spytkowice na lata 2026–2028 jest wzmocnienie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej poprzez rozwój systemu wsparcia środowiskowego, zwiększanie kompetencji rodzicielskich oraz koordynację działań instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

Realizacja celu głównego wynika z przeprowadzonej diagnozy sytuacji rodzin w gminie, która wskazuje na występowanie trudności opiekuńczo-wychowawczych, problemów ekonomicznych, uzależnień oraz ograniczonych kompetencji rodzicielskich, a także z potrzeby wzmocnienia lokalnego systemu wsparcia rodzin.

VI. Cele szczegółowe

1. Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny rodzinom wymagającym pomocy

Celem jest objęcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze kompleksowym wsparciem asystenta rodziny, ukierunkowanym na poprawę funkcjonowania rodziny w jej środowisku naturalnym. Działania asystenta koncentrować się będą na wzmacnianiu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców, organizacji życia rodzinnego, gospodarowaniu budżetem domowym, rozwiązywaniu problemów dnia codziennego oraz przeciwdziałaniu sytuacjom zagrażającym dobru dziecka. Wsparcie to ma na celu zapobieganie eskalacji problemów oraz ograniczanie konieczności kierowania dzieci do pieczy zastępczej.

2. Zwiększenie skuteczności pracy socjalnej z rodziną

Celem jest podniesienie efektywności pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych GOPS poprzez indywidualizację wsparcia, systematyczną diagnozę potrzeb rodzin oraz stosowanie adekwatnych form pomocy. Działania obejmować będą m.in. planowanie pracy z rodziną, monitorowanie postępów, motywowanie do zmiany oraz aktywizację społeczną i zawodową członków rodzin. Wzmocnienie pracy socjalnej przyczyni się do ograniczenia zjawisk ubóstwa, bierności zawodowej i marginalizacji społecznej rodzin.

3. Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców

Celem jest rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców oraz kształtowanie prawidłowych postaw rodzicielskich, sprzyjających prawidłowemu rozwojowi dzieci. Działania obejmować będą edukację rodziców, poradnictwo specjalistyczne, wsparcie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz upowszechnianie wiedzy o potrzebach rozwojowych dziecka. Wzrost kompetencji rodzicielskich ma przeciwdziałać niewydolności wychowawczej oraz poprawiać relacje w rodzinie.

4. Wsparcie rodzin w sytuacjach kryzysowych

Celem jest zapewnienie szybkiej i adekwatnej pomocy rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych, w szczególności związanych z przemocą domową, uzależnieniami, chorobą, niepełnosprawnością lub nagłym pogorszeniem sytuacji materialnej. Wsparcie obejmować będzie działania interwencyjne, pomoc socjalną, poradnictwo specjalistyczne oraz współpracę z właściwymi służbami i instytucjami. Działania te mają na celu ograniczenie negatywnych skutków kryzysu dla funkcjonowania rodziny oraz ochronę dobra dziecka.

5. Koordynacja działań instytucji pracujących z rodziną

Celem jest wzmocnienie współpracy i przepływu informacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w szczególności GOPS, placówkami oświatowymi, ochroną zdrowia, Policją, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacjami społecznymi. Koordynacja działań ma zapewnić spójność i kompleksowość wsparcia, ograniczyć dublowanie działań oraz zwiększyć skuteczność pomocy udzielanej rodzinom.

VII. Zadania, realizatorzy i wskaźniki realizacji celów

Realizacja celów Programu Wspierania Rodziny w Gminie Spytkowice odbywać się będzie poprzez skoordynowane działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny. Zadania odpowiadają zdiagnozowanym potrzebom rodzin oraz kierunkom działań wynikającym z analizy SWOT.

Cel szczegółowy 1

Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny rodzinom wymagającym pomocy

Zadania:

- obejmowanie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny,
- opracowywanie i realizacja planów pracy z rodziną,
- prowadzenie pracy środowiskowej w miejscu zamieszkania rodziny,
- monitorowanie funkcjonowania rodzin objętych asystenturą,
- współpraca asystenta z pracownikiem socjalnym i instytucjami pracującymi z rodziną.

Realizatorzy: GOPS w Spytkowicach (asystenci rodziny, pracownicy socjalni).

Wskaźniki:

- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta,
- liczba opracowanych i realizowanych planów pracy z rodziną,
- liczba zakończonych asystentur,
- liczba dzieci pozostających w rodzinach biologicznych dzięki wsparciu.

Cel szczegółowy 2

Zwiększenie skuteczności pracy socjalnej z rodziną

Zadania:

- prowadzenie systematycznej pracy socjalnej z rodzinami,
- diagnozowanie sytuacji i potrzeb rodzin,
- opracowywanie indywidualnych planów pomocy,
- motywowanie do podejmowania aktywności społecznej i zawodowej,
- monitorowanie postępów w funkcjonowaniu rodzin.

Realizatorzy: GOPS w Spytkowicach (pracownicy socjalni).

Wskaźniki:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych,
- liczba rodzin realizujących plan pomocy,
- liczba rodzin, których sytuacja uległa poprawie.

Cel szczegółowy 3

Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców

Zadania:

- prowadzenie poradnictwa i konsultacji dla rodziców,
- organizowanie warsztatów i spotkań edukacyjnych dla rodziców,
- kierowanie do specjalistycznego wsparcia (psycholog, terapeuta),
- współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie wsparcia wychowawczego,
- upowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących wychowania dzieci.

Realizatorzy: GOPS, placówki oświatowe, specjaliści, GKRPA.

Wskaźniki:

- liczba rodziców objętych poradnictwem,
- liczba zrealizowanych spotkań/warsztatów,
- liczba rodzin korzystających ze wsparcia specjalistów,
- liczba działań edukacyjnych skierowanych do rodziców.

Cel szczegółowy 4**Wsparcie rodzin w sytuacjach kryzysowych****Zadania:**

- podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka,
- udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom w kryzysie,
- kierowanie do specjalistycznego wsparcia i instytucji pomocowych,
- prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” w przypadku przemocy,
- współpraca z Policją, ochroną zdrowia i zespołem interdyscyplinarnym.

Realizatorzy: GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, GKRPA, placówki ochrony zdrowia.

Wskaźniki:

- liczba rodzin objętych pomocą w sytuacji kryzysowej,
- liczba podjętych interwencji,
- liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba rodzin, którym udzielono pomocy materialnej w kryzysie.

Cel szczegółowy 5**Koordinacja działań instytucji pracujących z rodziną****Zadania:**

- rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny,

- organizowanie spotkań i konsultacji międzyinstytucjonalnych,
- wymiana informacji o potrzebach i problemach rodzin,
- udział w pracach zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno – pomocowych,
- podejmowanie wspólnych działań profilaktycznych i wspierających.

Realizatorzy: GOPS, placówki oświatowe, Policja, GKRPA, podmioty ochrony zdrowia, organizacje społeczne.

Wskaźniki:

- liczba spotkań i działań międzyinstytucjonalnych,
- liczba rodzin objętych wsparciem kilku instytucji,
- liczba wspólnych inicjatyw na rzecz rodzin,
- liczba podmiotów współpracujących w ramach programu.

VIII. Wskaźniki rezultatu Programu

Wskaźniki rezultatu służą ocenie stopnia osiągnięcia celów Programu Wspierania Rodziny w Gminie Spytkowice oraz zmian w funkcjonowaniu rodzin objętych wsparciem. Ocenie podlegać będą efekty pracy z rodziną, w szczególności poprawa jej wydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz ograniczenie konieczności kierowania dzieci do pieczy zastępczej.

Cel szczegółowy 1

Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny rodzinom wymagającym pomocy

Wskaźniki rezultatu:

- odsetek rodzin, które zakończyły współpracę z asystentem z osiągnięciem założonych celów pracy z rodziną,
- liczba dzieci pozostających w rodzinach biologicznych po zakończeniu asystentury,
- liczba rodzin, u których nastąpiła poprawa funkcjonowania opiekuńczo-wychowawczego,
- spadek liczby rodzin wymagających ponownego objęcia asystenturą.

Cel szczegółowy 2

Zwiększenie skuteczności pracy socjalnej z rodziną

Wskaźniki rezultatu:

- liczba rodzin, których sytuacja społeczno-bytowa uległa poprawie w wyniku pracy socjalnej,
- liczba rodzin, które podjęły aktywność zawodową lub społeczną,
- liczba rodzin, które osiągnęły większą samodzielność życiową,
- spadek liczby rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej.

Cel szczegółowy 3

Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców

Wskaźniki rezultatu:

- liczba rodziców, u których nastąpił wzrost kompetencji wychowawczych (wg oceny pracownika/asystenta),
- poprawa funkcjonowania dzieci w środowisku szkolnym i rodzinnym (informacje ze szkół, GOPS),
- spadek liczby zgłaszanych trudności wychowawczych w rodzinach objętych wsparciem,
- liczba rodzin, które samodzielnie stosują poznane metody wychowawcze.

Cel szczegółowy 4

Wsparcie rodzin w sytuacjach kryzysowych

Wskaźniki rezultatu:

- liczba rodzin, u których ustabilizowano sytuację po kryzysie,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z poprawą bezpieczeństwa w rodzinie,
- spadek liczby ponownych interwencji w tych samych rodzinach,

- liczba rodzin, które podjęły leczenie lub terapię w związku z uzależnieniem lub przemocą.

Cel szczegółowy 5

Koordinacja działań instytucji pracujących z rodziną

Wskaźniki rezultatu:

- liczba rodzin objętych kompleksowym wsparciem międzyinstytucjonalnym,
- poprawa przepływu informacji i spójności działań wobec rodzin (ocena GOPS),
- skrócenie czasu reakcji instytucji na zgłoszone problemy rodzin,
- liczba przypadków zakończonych współpracą instytucji z pozytywnym efektem dla rodziny.

Wskaźniki rezultatu dla celu głównego Programu

- spadek liczby dzieci z terenu gminy umieszczanych w pieczy zastępczej,
- wzrost liczby rodzin, które odzyskały zdolność do prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- spadek liczby rodzin z niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą,
- wzrost liczby rodzin funkcjonujących samodzielnie bez wsparcia systemu pomocy społecznej.

IX. Realizatorzy Programu

Realizacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Spytkowice na lata 2026–2028 odbywać się będzie we współpracy podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny na terenie gminy oraz instytucji wspierających system pomocy rodzinie. Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Spytkowicach.

Do realizatorów Programu należą w szczególności:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Spytkowicach,
- Urząd Gminy Spytkowice,
- placówki oświatowe z terenu gminy (szkoły, przedszkola),

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Policja,
- podmioty ochrony zdrowia,
- organizacje pozarządowe i podmioty prowadzące działalność na rzecz dziecka i rodziny,
- inne instytucje i służby pracujące z rodziną, w zależności od zidentyfikowanych potrzeb.

Do zadań koordynatora Programu należy w szczególności:

- planowanie i organizowanie działań wynikających z Programu,
- inicjowanie i rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej,
- monitorowanie realizacji celów i zadań,
- gromadzenie danych i sporządzanie sprawozdań z realizacji Programu,
- podejmowanie działań usprawniających system wsparcia rodzin w gminie.

X. Finansowanie Programu

Realizacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Spytkowice na lata 2026–2028 finansowana będzie ze środków publicznych przeznaczonych na zadania z zakresu wspierania rodziny i pomocy społecznej oraz innych źródeł możliwych do pozyskania na działania na rzecz dziecka i rodziny.

Źródłami finansowania Programu będą w szczególności:

- środki własne budżetu Gminy Spytkowice,
- środki budżetu państwa przeznaczone na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny, w tym dofinansowanie zatrudnienia asystentów rodziny,
- środki z programów rządowych i resortowych w obszarze wspierania rodziny i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (w zakresie wsparcia rodzin z osobami z niepełnosprawnościami),
- środki funduszy europejskich i innych funduszy zewnętrznych,
- środki pozyskane przez organizacje pozarządowe realizujące zadania na rzecz rodzin z terenu gminy,

- inne źródła zewnętrzne, w zależności od możliwości aplikacyjnych gminy i partnerów Programu.

Wysokość środków przeznaczanych na realizację Programu określana będzie corocznie w uchwale budżetowej Gminy Spytkowice. Realizacja zadań Programu uzależniona jest od posiadanych środków finansowych oraz możliwości ich pozyskania z zewnętrznych źródeł.

XI. Monitoring i ewaluacja Programu

1. Monitoring realizacji Programu

Monitoring ma na celu systematyczne śledzenie przebiegu realizacji zadań Programu oraz weryfikację, czy podejmowane działania prowadzą do osiągnięcia założonych celów. Monitoring obejmuje:

- bieżące gromadzenie danych dotyczących realizacji zadań przez GOPS oraz współpracujące instytucje,
- kontrolę liczby rodzin i dzieci objętych wsparciem, w tym asystenturą rodziny i pracą socjalną,
- śledzenie liczby dzieci pozostających w rodzinach biologicznych dzięki działaniom wspierającym,
- analizę wyników działań profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci,
- dokumentowanie współpracy międzyinstytucjonalnej i działań koordynacyjnych.

Monitoring prowadzony będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Spytkowicach we współpracy z jednostkami realizującymi działania Programu, w tym placówkami oświatowymi, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją oraz organizacjami pozarządowymi.

2. Ewaluacja Programu

Ewaluacja ma na celu ocenę skuteczności Programu w osiągnięciu celów głównych i szczegółowych oraz identyfikację obszarów wymagających doskonalenia. Ewaluacja obejmuje:

- analizę danych z monitoringu dotyczących efektów pracy z rodziną (np. poprawa funkcjonowania opiekuńczo-wychowawczego, zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej),
- ocenę jakości współpracy między instytucjami pracującymi z rodziną,
- badanie poziomu satysfakcji rodzin korzystających ze wsparcia,
- identyfikację barier w realizacji zadań i wskazanie rekomendacji do dalszych działań.

Ewaluacja przeprowadzana będzie corocznie przez GOPS w Spytkowicach, przy udziale partnerów Programu, a jej wyniki będą podstawą do:

- modyfikacji i udoskonalania działań Programu w kolejnych latach,
- planowania zasobów kadrowych i finansowych,
- doskonalenia procedur pracy z rodziną oraz metod wspierania kompetencji rodzicielskich.

3. Narzędzia monitoringu i ewaluacji

Do realizacji monitoringu i ewaluacji będą wykorzystywane m.in.:

- sprawozdania i raporty z pracy GOPS, asystentów rodziny i pracowników socjalnych,
- ankiety i wywiady z rodzinami objętymi wsparciem,
- dane z placówek oświatowych i instytucji współpracujących,
- analizy statystyczne dotyczące wskaźników rezultatu Programu,
- spotkania koordynacyjne z realizatorami działań.

Wnioski z monitoringu i ewaluacji będą corocznie przedstawiane Wójtowi Gminy oraz Radzie Gminy Spytkowice jako podstawa do dalszego planowania działań wspierających rodziny.